Dan Berindei [3] și prezentarea revoluției românești în desfășurarea sa cronologică, prin sublinierea interdependențelor firești, oferă o altă imagine asupra revoluției, subliniindu-i, puternic, unitatea [4]. Mergînd pe aceeași linie, D. Berindei ne oferă, acum, o istorie problematizată a revoluției de la 1848. Maniera de tratare se desprinde, limpede, din enunțarea capitolelor *(Antecedente și cauze, Integrarea în contextul european, Ideologie și program, Desfășurarea, Masele în timpul revoluției, Chestiunea agrară, Unitatea de stat a națiunii, Relațiile externe ale revoluției românești, Către România modernă* [5]). Deși, se pare, sînt păstrate anumite rezerve asupra desfășurării evenimentelor din Moldova [6], problematica revoluției este prezentată în esența ei, cu o dozare de mare finețe, de natură să reliefeze sau să sugereze *toate* legăturile și implicațiile fenomenului. O *sinteză* care deschide drumul unei mari monografii asupra revoluției de la 1848, de care istoriografia noastră are atîta nevoie.

Gh. Platon

DAN BERINDEI, *Pe urmele lui Nicolae Bălcescu*, Editura Sport-Turism, București, 1984, 312 p. (text + bibliografie selectivă, fotografii)

Continuînd și desăvîrșind propriile sale cercetări consacrate personalității și activității eroului (cea mai întinsă este monografia *Nicolae Bălcescu*, apărută în 1969), împlinindu-le cu datele noi, numeroase, puse în circulație în ultimul timp, la care a adăugat valoarea propriei sale experiențe profesionale și scriitoricești, Dan Berindei ne oferă un nou prilej de a-i verifica vocația și talentul. Ne-a dat, așa cum și-a dorit-o așa cum ne așteptam, de altfel, o carte în care rațiunea istoricului, mereu prezentă, reconstituie, cu acribie, itinerariile lui Bălcescu prin țara sa, prin Europa răscolită de focul revoluției; urmărindu-și eroul, D. Berindei se apropie, cu inima, de universul spiritual al marelui patriot și istoric, restituindu-ne, în toată frumusețea sa, personalitatea de excepție a acestuia.

În șapte substanțiale capitole *Începuturile, Tinerețea militantă a unui cărturar, Prin Europa, În revoluție, În continuare pe baricadele revoluției, Exilul, Sfîrșitul eroului)*, este reconstituit scurtul dar atît de luminosul drum străbătut de N. Bălcescu prin istoria noastră națională. Colaborarea cu Horia Nestorescu-Bălcești, în activitatea lăudabilă desfășurată în cuprinsul *Așezămîntului cultural de la Bălcești*, i-a îngăduit autorului să folosească și să valorifice un bogat și important material documentar.

Cartea nu întregește, doar, biografia eroului cu date; în lumina acestor date, este apreciată și judecată activitatea acestuia în anumite momente ale existenței sale, este reliefată valoarea observațiilor formulate de N. Bălcescu în legătură cu tovarășii săi de luptă de la 1848. Expunerea, sobră și cumpănită, reliefează mai limpede atmosfera primei jumătăți a veacului al XIX-lea, situată sub semnul revoluției sociale și naționale.

Încă odată, întreaga noastră apreciere pentru maniera în care Editura Sport-Turism știe să-și aleagă temele și exegeții.

Gh. Platon

---

[3] Constantin Căzănișteanu, Dan Berindei, Marin Iliescu, Vasile Niculae, *Revoluția română de la 1848*, Edit. Politică, București, 1969.

[4] Gh. Platon, *Istoria modernă a României*, vol. I (1821—1878), Universitatea „Al. I. Cuza", Iași, 1982, p. 219—265 și *Istoria modernă a României*, Edit. didactică și pedagogică, București, 1985, p. 114—142.

[5] O ediție prescurtată a fost publicată în Editura Științifică și Enciclopedică *(1848 în Țările Române*, 1984 — colecția „Știința pentru toți).

[6] „La première étape de la révolution — notează autorul, — se matérialise en Moldavie par le mouvement révolutionnaire qui éclate à Iași pendant les derniers jours de mars 1848 at auquel prirent part des jeunes professant les idées de la libération sociale et nationale, des citadins, des boyards libéraux, mais aussi des boyards conservateurs hostiles à la politique de Mihail Sturdza, la participation de ces derniers imprimant une évidente limitation socio-politique du mouvement", p. 34.